

TISKOVÁ ZPRÁVA

Spolek Lipensko pro život vyzývá k okamžitému řešení kritického stavu Lipna

Lipno, 15. června 2026 – Spolek Lipensko pro život společně se svými členskými spolky vyzval Jihočeský kraj, samosprávy lipenských obcí a odpovědné státní instituce k okamžitému přijetí opatření na ochranu vodního díla Lipno. Důvodem jsou prý jednak závěry analytické části Studie příčin znečištění Lipna, podle nichž do přehrady každoročně přitékají významná množství biologicky dostupného fosforu podporujícího přemnožení sinic, ale také nově potvrzený výskyt potenciálně nebezpečných bentických sinic.

Zvláštní pozornost si zaslouží nedávný úhyn několika psů po pobytu na březích Lipna. Přestože Policie České republiky dosud nezveřejnila oficiální závěry šetření a příčina úhynu nebyla dosud potvrzena, odborníci již prokázali výskyt bentických sinic v lipenské nádrži. Tyto organismy jsou ve světě stále častěji spojovány s produkcí nebezpečných cyanotoxinů a opakovaně byly identifikovány jako příčina otrav a úhynů psů. Vědecké studie zdokumentovaly případy úhynu psů například v Nizozemsku, Kanadě, Německu i na Novém Zélandu, kde byly v sinicových povlacích i biologických vzorcích uhynulých zvířat potvrzeny neurotoxiny produkované bentickými sinicemi rodů *Microcoleus* a *Phormidium*. Spolek tvrdí, že tyto poznatky nelze ignorovat a dokud nebudou příčiny úhynu psů jednoznačně objasněny, je nezbytné uplatňovat princip předběžné opatrnosti, tj. otevřeně informovat veřejnost o možných rizicích.

Příklad odpovědného přístupu přitom přinesla v posledních dnech obec Vrbátky na Olomoucku. Po náhlém úhynu psa a podezření na výskyt neurotoxických sinic zde obec během několika hodin varovala občany prostřednictvím obecního rozhlasu, instalovala výstražné cedule, zakázala vstup do vody a zajistila okamžitý odběr vzorků k laboratornímu rozboru. Současně veřejnost průběžně informovala o dalším postupu a spolupracovala s odbornými institucemi. Tento postup ukazuje, že ochrana zdraví lidí a zvířat musí mít přednost před snahou problém bagatelizovat nebo odkládat potřebná opatření.

Podle spolku se Lipno nachází ve vážné ekologické situaci, kterou dále zhoršuje kombinace klimatické změny, dlouhodobého hromadění živin v nádrži a nedostatečné infrastruktury pro čištění odpadních vod. Přesto jsou podle zástupců spolku v územních plánech nadále navrhovány rozsáhlé developerské projekty a tisíce nových rekreačních lůžek, aniž by byla zajištěna odpovídající kapacita kanalizací a čistíren odpadních vod.

„Pokud stát, kraj a obce okamžitě nezastaví další přetěžování území a nezačnou řešit skutečné příčiny zhoršování kvality vody, může návrat Lipna do dobrého ekologického stavu trvat desítky let,“ upozorňuje spolek ve svém prohlášení.

Spolek zároveň kritizuje nedostatečnou informovanost veřejnosti o kvalitě vody a zdravotních rizicích spojených s výskytem sinic. Podle spolku je současný monitoring omezený a neodpovídá významu největší české přehrady ani intenzitě rekreačního využívání regionu. Kvalita vody je během koupací sezóny pravidelně sledována pouze na třech místech, přestože výskyt sinic může být velmi proměnlivý v prostoru i čase. Testy, které provádí Krajská hygienická stanice, se navíc týkají pouze sinic přítomných ve vodním sloupci, ale na výskyt bentických sinic se neprovádějí vůbec. Návštěvníci tak často nemají k dispozici dostatek informací o aktuálních rizicích v konkrétní lokalitě. Nedostatečná je rovněž infrastruktura na veřejně přístupných plážích, kde chybí základní hygienické zázemí, jako jsou toalety a sprchy. To je problematické zejména v situaci, kdy odborníci doporučují po kontaktu s vodou

obsahující sinice důslednou osobní hygienu jako jedno z preventivních opatření na ochranu zdraví.

Spolek rovněž vyjadřuje nespokojenost s postupem Jihočeského kraje při zveřejňování analytické části Studie příčin znečištění Lipna. Podle jeho názoru nebyly výsledky studie veřejnosti prezentovány transparentně a úplně, což vytváří prostor pro šíření nepřesných informací, bagatelizaci příčin znečištění i požaduje mimo jiné:

- transparentní zveřejňování informací o stavu vody a výsledcích odborných studií,
- rozšíření monitoringu kvality vody ve všech významných rekreačních lokalitách,
- zahájení dlouhodobého vědeckého výzkumu ekologického stavu nádrže a výskytu bentických sinic a jejich monitoringu,
- investice do infrastruktury a hygienického zázemí na veřejných plážích,
- zastavení nekoncepční výstavby a provedení revize územních plánů v souladu s principy udržitelného rozvoje,
- zpřísnění legislativních požadavků na čištění komunálních odpadních vod.

Ve hře nejsou pouze ekologické hodnoty Lipna. Jde také o zdraví obyvatel a návštěvníků, bezpečnost domácích zvířat, ekonomickou stabilitu regionu závislého na cestovním ruchu a budoucnost jednoho z nejvýznamnějších rekreačních a přírodních území České republiky.

Kontakt pro média:

Spolek Lipensko pro život

Pavla Setničková, email: info@lipenskoprozivot.cz, tel. 731 647 496